

IV. Opis programu studiów

4. KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	B1-2-0560
Nazwa przedmiotu	Kultura i sztuka w Polsce
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Culture and arts in Poland
Obowiązuje od roku akademickiego	2019/2020

USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	budownictwo
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne
Zakres	-
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Architektury i Urbanistyki
Koordynator przedmiotu	dr hab. Elżbieta Szot-Radziszewska prof. PŚk
Zatwierdził	Prof. dr hab. inż. Marek Iwański

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Przedmiot kształcenia ogólnego
Status przedmiotu	Wybieralny
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr II
Wymagania wstępne	-
Egzamin (TAK/NIE)	nie
Liczba punktów ECTS	2

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	Inne
Liczba godzin w semestrze	30				

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symb ol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Ma wiedzę w zakresie historii kultury i sztuki w Polsce.	B1_W20
	W02	Ma wiedzę dotyczącą kształtowania się regionów historycznych i etnograficznych w Polsce	B1_W20
	W03	Ma wiedzę związaną z początkami kształtowania się państwowości polskiej – specyfiką narodzin miast i osad, ich historią	B1_W20
Kompetencje społeczne	K01	Ma świadomość odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz potrzebę ciągłego uzupełniania wiedzy dotyczącej historii Polski.	B1_K02
	K02	Kształtowanie się postaw patriotycznych i obywatelskich oraz rozbudzenie zainteresowania tradycją i historią cywilizacji.	B1_K08
	K03	Ma świadomości odpowiedzialności za zachowanie ciągłości tradycji i tożsamości kulturowej. Posiada kompetencje w zakresie umiejętnego czerpania inspiracji z tradycji budownictwa europejskiego	B1_K03

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć*	Treści programowe
wykład	1. Pojęcie „regionu”. Regiony historyczne i architektoniczne w Polsce. Etnograficzne wyznaczniki regionu – architektura, strój, gwara, religia.
	2. Narodziny Państwa Polskiego – grody, podgrodzia, grodziska – historia, architektura, funkcje, badania archeologiczne; grodziska na Kielecczyźnie.
	3. Lokacje miast polskich – lokacje na prawie polskim i niemieckim Plan urbanizacji Kazimierza Wielkiego. Średniowieczne fortyfikacje obronne.
wykład	4. Dwór szlachecki jako zjawisko kulturowe – funkcje, architektura; stan zachowania i współczesne adaptacje dworów; dwory na Kielecczyźnie.
	5. Muzea skansenowskie jako forma ochrony regionalnej architektury oraz ich znaczenie dla zachowania tożsamości mieszkańców - skanseny w Europie i w Polsce – typy muzeów, historia powstania, najstarsze zabytki zachowane w skansenach - ochrona obiektów przemysłowych w muzeach na wolnym powietrzu - Muzeum Wsi Kieleckiej – historia, translokacja zabytków do skansenu, pokazanie różnic w konstrukcji ścian, dachów, materiałów budowlanych w konkretnych obiektach zabytkowych, kolekcje eksponatów, wystawy stałe i czasowe -zwrócenie uwagi na historyczny krajobraz kulturowy: zamek w Chęcinach z przedpołem, miasteczko Chęciny, wieś kielecka prezentowana w skansenie - edukacyjne aspekty ekspozycji skansenowskich
	6. Obrzędy doroczne – geneza, symbolika, struktura święta.
wykład	7. Rola architektury sakralnej w kształtowaniu tradycji i krajobrazu kulturowego - kapliczki i krzyże przydrożne, zabytkowe kościoły, dzwonnice; historia i symbolika krzyża; krzyż w kulturze ludowej regionu.

	8. Ludowe budownictwo przemysłowe w krajobrazie kulturowym i historycznym regionu na przykładzie historii młynów wietrznych; typy i konstrukcje wiatraków; ich ochrona w Polsce i na Kielecczyźnie; translokacja na teren skansenu.
	9. Tradycyjne budownictwo drewniane wsi polskiej w XVIII - XX w. na przykładzie chałup drewnianych na wsi kieleckiej – podstawowe rodzaje konstrukcji i materiałów budowlanych.
Wykład	10. Dom jako mikrokosmos w tradycyjnej kulturze ludowej, wierzenia i obrzędy związane z domem i zagrodą; sakralizacja przestrzeni mieszkalnej.

*) zostawić tylko realizowane formy zajęć

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01						x
W02						x
W03						x
K01						X
K02						x
K03						x

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć*	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	zaliczenie z oceną	Opracowanie projektu - pracy końcowej na wybrany temat. Uzyskanie z pracy końcowej co najmniej oceny dostatecznej; uczestnictwo w wykładach, aktywność na zajęciach

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS							
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta					Jedn. ostka
		W	C	L	P	S	
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	30					h
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	2					h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	32					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	1,28					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	18					h

6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	0,72	ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym		h
8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym		ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50	h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	2	

LITERATURA

1. Adamczyk A., Kościoły drewniane w województwie Kieleckim, Kielce 1998
2. Bodzentyn. Studia z dziejów miasta, red. K. Bracha, B. Wojciechowska, Kielce 2005
3. Burszta J., Od osady słowiańskiej do wsi współczesnej, Wrocław 1958
4. Bylina S., Kultura ludowa Polski i Słowiańszczyzny średniowiecznej, W-wa 1999
5. Chrzanowski Tadeusz, Sztuka w Polsce Piastów i Jagiellonów, PWN, Warszawa 1993
6. Ciołek G., Regionalizm w budownictwie wiejskim w Polsce, Kraków 1984
7. Gloger Z., Budownictwo drzewne i wyroby z drzewa w dawnej Polsce, reprint Warszawa 2006 (Warszawa 1907-1909)
8. Czajkowski J., Muzea na wolnym powietrzu w Europie, Rzeszów – Sanok, 1984
9. Czerwiński T., Budownictwo ludowe w Polsce, Warszawa 2006
10. Cygan S., Z gwary świętokrzyskiej, Kielce 2010
11. Gawlik L., Szot-Radziszewska E., Miele się pszeniczka. Tradycje młynarstwa wietrznego na Kielecczyźnie, Kielce 2008
12. Gawlik L., Szot-Radziszewska E., Milczące kamienie. Szlakiem zamków na Kielecczyźnie. Kielce 2009
13. Kolberg O., Dzieła wszystkie. Kieleckie, Sandomierskie, Radomskie, Krakowskie.
14. Kozakiewicz Helena i Stefan, Renesans w Polsce, Arkady, W-wa 1976
15. Legendy świętokrzyskie, red. K. Bracha, Kielce 2010
Społeczności małomiasteczkowe w regionie świętokrzyskim (XIX-XX w.), red
16. Szot-Radziszewska E., Obraz wsi w wyobrażeniach mieszkańców. Miejsca i ludzie, Kielce 2014 (PŚk)